

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی رشته

حقوق کیفری و جرم‌شناسی

CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه علوم انسانی
پیشادهی کارگروه تخصصی حقوق

بازنگری

نام رشته: حقوق کیفری و جرم شناسی

عنوان گرایش: -

گروه تحصیلی: علوم انسانی

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

زیر گروه تحصیلی: حقوق

نوع مصوبه: بازنگری (به همراه تغییر عنوان)

پیشنهادی: کار گروه تخصصی حقوق

تاریخ تصویب: ۱۴۰۱/۰۵/۳۰

برنامه درسی بازنگری شده و تغییر عنوان یافته دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق کیفری و جرم‌شناسی، بر اساس تاییدیه شماره ۳۴۸۴/۱۴۰۱/دش تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۸ شورای تحول و ارتقای علوم انسانی و در جلسه شماره ۹۵۳ به تاریخ ۱۴۰۱/۰۵/۳۰ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پذیرفته می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو - برنامه درسی رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی مصوب جلسه ۲۹۷ تاریخ ۱۳۷۴/۰۲/۰۳ شورای عالی برنامه‌ریزی منسوخ شده و برنامه درسی بازنگری شده با عنوان جدید، جایگزین آن می‌شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ (در صورت درج در دفترچه انتخاب رشته سازمان سنجش آموزش کشور) به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر قاسم عموعابدینی

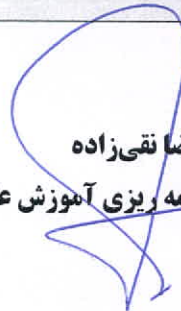
معاون آموزشی

و دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

دکتر رضا نقی‌زاده

مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

حقوق کیفری و جرم‌شناسی

CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY

کارشناسی ارشد ناپیوسته

نوع برنامه: بازنگری تحولی

گروه تحصیلی: علوم انسانی

زیرگروه تحصیلی: حقوق

تدوین کنندگان:

دکتر محمد جعفر حبیب زاده رئیس کارگروه حقوق

و کمیته فرعی حقوق کیفری و جرم‌شناسی

دکتر محسن عینی: دبیر کمیته فرعی

اعضای کمیته تخصصی حقوق کیفری و جرم‌شناسی

دکتر بهزاد رضوی فرد: دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی، مسئول کمیته

دکتر محمد علی اردبیلی: استاد دانشگاه شهید بهشتی

دکتر غلامحسین الهام: دانشیار دانشگاه تهران

دکتر محمد علی بابایی: دانشیار دانشگاه امام خمینی

دکتر عبدالعلی توجهی: دانشیار دانشگاه شاهد

دکتر محمد جعفر حبیب زاده: استاد دانشگاه تربیت مدرس

دکتر عباس زراعت: استاد دانشگاه کاشان

دکتر باقر شاملو: دانشیار دانشگاه شهید بهشتی

دکتر عباس شیخ الاسلامی: دانشیار دانشگاه آزاد مشهد

دکتر فیروز محمودی جانکی: دانشیار دانشگاه تهران

دکتر رحیم نوبهار: دانشیار دانشگاه شهید بهشتی

کارگروه حقوق

اسفند ۱۴۰۰

مشارکت‌کنندگان در بازنگری برنامه: به ترتیب حروف الفبا

اردبیلی، محمد علی	استاد دانشگاه شهید بهشتی
ابراهیمی، شهرام	استادیار دانشگاه شیراز
آقایی جنت مکان، حسین	دانشیار دانشگاه شهید چمران اهواز
بابایی، محمد علی	دانشیار دانشگاه بین‌المللی امام خمینی
بشیریه، تهمورث	استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
توجهی، عبدالعلی	دانشیار دانشگاه شاهد
جعفری، امین	استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
جعفری، فریدون	استادیار دانشگاه همدان
حبیب زاده، محمدجعفر	استاد دانشگاه تربیت مدرس
خالقی، علی	دانشیار دانشگاه تهران
خانعلی پور، سکینه	استادیار دانشگاه بین‌المللی امام خمینی
رضوی فرد، بهزاد	دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی
زراعت، عباس	استاد دانشگاه کاشان
شاملو، باقر	دانشیار دانشگاه شهید بهشتی
شیخ الاسلامی، عباس	دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی مشهد
شیری، عباس	دانشیار دانشگاه تهران
صبوری پور، مهدی	استادیار دانشگاه شهید بهشتی
غلامی، حسین	استاد دانشگاه علامه طباطبائی
محمودی جانکی، فیروز	دانشیار دانشگاه تهران
مهدوی، محمود	استادیار دانشگاه تهران
موذن زادگان، حسنعلی	دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی
نجفی ابرند آبادی، علی حسین	استاد دانشگاه شهید بهشتی
نوبهار، رحیم	دانشیار دانشگاه شهید بهشتی
موسوی مجاب، سید درید	استادیار دانشگاه تربیت مدرس
نیازپور، امیرحسین	استادیار دانشگاه شهید بهشتی

کارشناسی ارشد ناپیوسته حقوق کیفری و جرم‌شناسی

جدول تغییرات برنامه بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد حقوق کیفری و جرم‌شناسی

ردیف	در برنامه قبلی (۱۳۷۴)	در برنامه بازنگری شده (۱۴۰۰)
تغییر در کلیات برنامه		
۱.	عنوان برنامه: حقوق جزا و جرم‌شناسی	عنوان برنامه: حقوق کیفری و جرم‌شناسی
۲.	مقدمه (معرفی) دوره بسیار اجمالی (۳ خط)	تکمیل مقدمه در حد لزوم
۳.	ضرورت و اهمیت رشته تبیین نشده است.	ضرورت و اهمیت رشته تبیین گردید.
۴.	اهداف رشته مشخص نشده است.	هفت هدف کلی برای این دوره در نظر گرفته شد.
۵.	نقش و توانایی دانش‌آموختگان مشخص نشده است.	نقش و توانایی دانش‌آموختگان در پنج بند مشخص گردید.
۶.	طول دوره حداقل ۴ و حداکثر ۵ نیم‌سال تحصیلی تعیین شده است.	طول دوره ۴ نیم‌سال تحصیلی تعیین گردید.
۷.	دارندگان گواهینامه کارشناسی رشته حقوق یا معادل آن از سایر کشور به تشخیص مراجع صلاحیت‌دار در صورت قبولی در آزمون ورودی، مجاز به ورود به دوره هستند.	دارندگان گواهینامه کارشناسی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا برابر آن از کشورهای دیگر به تشخیص مراجع صلاحیت‌دار در چهار رشته «حقوق»، «فقه و حقوق اسلامی» و «فقه و مبانی حقوق اسلامی» و «علوم قضایی» مجاز به ورود به دوره هستند.
۸.	مواد امتحان ورودی دوره توسط کمیته حقوق شورای عالی برنامه‌ریزی تعیین می‌شوند.	مواد آزمون ورودی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته حقوق کیفری و جرم‌شناسی عبارتند از: (۱) متون حقوقی به زبان انگلیسی یا فرانسه با ضریب ۲، (۲) متون فقه با ضریب ۲؛ (۳) حقوق کیفری عمومی با ضریب ۳؛ (۴) حقوق کیفری اختصاصی با ضریب ۳؛ (۵) آیین دادرسی کیفری با ضریب ۲؛ (۶) جرم‌شناسی با ضریب ۱.
تغییر در نحوه توزیع واحدها		
۹.	دروس تخصصی: ۲۰ واحد	دروس تخصصی: ۱۶ واحد (با توجه به محدودیت قانونی حداکثر تعداد واحدهای دروس تخصصی)
۱۰.	دروس اختیاری: ۸ واحد	دروس اختیاری: ۱۲ واحد
تغییر عناوین دروس تخصصی		
۱۱.	از: حقوق جزای بین‌المللی	به: حقوق کیفری بین‌المللی

به: حقوق کیفری عمومی	از: حقوق جزای عمومی (۱)	۱۲.
به: حقوق کیفری اختصاصی	از: حقوق جزای اختصاصی (۱)	۱۳.
به: متون فقه کیفری	از: متون فقه جزایی	۱۴.
به: روش تحقیق و پژوهش	از: سمینار	۱۵.
حذف، تاسیس و جابجایی دروس تخصصی		
	حذف درس پزشکی قانونی (۲ واحد) از دروس تخصصی	۱۶.
	تاسیس درس عدالت کیفری و حقوق بشر (۲ واحد) در دروس تخصصی	۱۷.
	جابجایی درس جامعه‌شناسی جنایی از دروس تخصصی به اختیاری	۱۸.
تغییر در تعداد واحدهای دروس تخصصی		
متون حقوقی به زبان خارجی (۱ واحد در ۳۲ ساعت تدریس)	متون حقوقی به زبان خارجی (۲ واحد)	۱۹.
روش تحقیق و پژوهش (۱ واحد در ۳۲ ساعت تدریس)	سمینار (۱ واحد)	۲۰.
تنوع بخشی به دروس اختیاری در قالب سه زمینه موضوعی		
۴۰ عنوان درسی مجموعاً در ۸۰ واحد (دانشجویان می‌توانند متناسب با علاقه‌مندی و با توجه به زمینه موضوعی پایان‌نامه خود و با توجه به امکانات گروه مربوط، از میان خوشه‌های اختیاری، یکی از زمینه‌ها را انتخاب و ۱۲ واحد از دروس آن زمینه را بگذرانند).	۱۴ عنوان درسی مجموعاً در ۲۲ واحد (دانشجویان باید حداقل ۸ واحد را از میان این دروس بگذرانند).	۲۱.
پیش‌بینی خوشه حقوق کیفری با ۲۲ عنوان درسی مجموعاً در ۴۴ واحد	بدون سابقه در برنامه قبلی	۲۲.
پیش‌بینی خوشه جرم‌شناسی و سیاست جنایی با ۱۱ عنوان درسی مجموعاً در ۲۲ واحد	بدون سابقه در برنامه قبلی	۲۳.
پیش‌بینی خوشه فلسفه و فقه کیفری با ۷ عنوان درسی مجموعاً در ۱۴ واحد	بدون سابقه در برنامه قبلی	۲۴.
اسلامی‌سازی برنامه با توسعه کمی و کیفی دروس فقهی		
متون فقه کیفری (۲ واحد)	متون فقه جزایی (۳ واحد)	۲۵.
آیات الاحکام کیفری (۲ واحد)	آیات الاحکام (۱ واحد)	۲۶.
بنیان‌های کلامی حقوق کیفری (۲ واحد)	علم کلام (۱ واحد)	۲۷.
فلسفه فقه کیفری (۲ واحد)	بدون سابقه در برنامه قبلی	۲۸.
متون فقه کیفری تطبیقی (۲ واحد)	بدون سابقه در برنامه قبلی	۲۹.
قواعد فقه کیفری (۲ واحد)	بدون سابقه در برنامه قبلی	۳۰.

۳۱.	بدون سابقه در برنامه قبلی	حقوق کیفری کشورهای اسلامی (۲ واحد)
روزآمدسازی و کارآمدسازی با پیش‌بینی ۲۰ عنوان درسی جدید (غیر فقهی)		
۳۲.	بدون سابقه در برنامه قبلی	عدالت کیفری و حقوق بشر
۳۳.	بدون سابقه در برنامه قبلی	حقوق کیفری خانواده
۳۴.	بدون سابقه در برنامه قبلی	فلسفه حقوق کیفری
۳۵.	بدون سابقه در برنامه قبلی	نهادهای تشدید و تخفیف مجازات
۳۶.	بدون سابقه در برنامه قبلی	کیفرهای جایگزین حبس
۳۷.	بدون سابقه در برنامه قبلی	حقوق کیفری زیست محیطی
۳۸.	بدون سابقه در برنامه قبلی	حقوق کیفری کسب و کار
۳۹.	بدون سابقه در برنامه قبلی	حقوق کیفری سایر
۴۰.	بدون سابقه در برنامه قبلی	بزه‌دیده‌شناسی
۴۱.	بدون سابقه در برنامه قبلی	جرم‌شناسی پیشگیری
۴۲.	بدون سابقه در برنامه قبلی	درآمدی بر سیاست جنایی
۴۳.	بدون سابقه در برنامه قبلی	سیاست جنایی محیط زیست
۴۴.	بدون سابقه در برنامه قبلی	جامعه‌شناسی کیفری
۴۵.	بدون سابقه در برنامه قبلی	جرم‌شناسی بالینی
۴۶.	بدون سابقه در برنامه قبلی	جرم‌شناسی جرایم و جنایات بین‌المللی
۴۷.	بدون سابقه در برنامه قبلی	آیین دادرسی کیفری بین‌المللی
۴۸.	بدون سابقه در برنامه قبلی	کیفرشناسی بین‌المللی
۴۹.	بدون سابقه در برنامه قبلی	حقوق کیفری منطقه‌ای
۵۰.	بدون سابقه در برنامه قبلی	حقوق کیفری عمومی منطقه‌ای
۵۱.	بدون سابقه در برنامه قبلی	حقوق کیفری اختصاصی بین‌المللی
اسلامی‌سازی، روزآمدسازی و کارآمدسازی با بازنگری در سرفصل دروس		
۵۲.	بازنگری حداکثری در سرفصل دروس تخصصی و اختیاری که از برنامه قبلی حفظ شده‌اند با لحاظ معیارهای چهارگانه شورای تحول	
۵۳.	تعریف اهداف کلی، راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف درس، راهبردهای ارزشیابی و... در هر یک از سرفصل‌ها	
۵۴.	بازنگری در منابع کلیه سرفصل‌ها با تاکید بر اعتبار، تنوع، اسلامی‌سازی، روزآمدی و بومی‌سازی دروس	

